

Conclusions de la IV Jornada sobre el Pràcticum als Graus d'Educació Infantil i Primària.
Reptes en la formació de mestres: vers un Pràcticum interdisciplinari
Sant Cugat del Vallés, Universitat Internacional de Catalunya. 16 de juliol de 2024.

El treball posterior a la conferència, desenvolupat en diferents grups va ser recollit i exposat pels relators corresponents en una sessió plenària, abans de la cloenda. En resum es van presentar diferents propostes de treball i estudi vers els pràcticums dels graus d'educació infantil i primària, que s'agrupen en: una major presència de continguts deontològics, la millora dels processos d'avaluació, la participació de l'estudiant en la vida del centre i el coneixement de totes les funcions docents, la formació pel mentoratge als centres formadors i per la tutoria a la Universitat, l'estudi de la vinculació del Treball de Final de Grau i el Pràcticum, l'organització del Pràcticum i l'assignació de recursos.

Els continguts deontològics de la professió docent

Es proposa incidir en els pròxims anys en la dimensió ètica de la professió docent i en la seva incidència en el pràcticum, de forma preventiva però també reactiva en el cas de violències en les relacions entre els diferents actors de les pràctiques: la persona tutora, la persona mentora, l'estudiant, l'alumnat de l'escola, la direcció del centre. En els darrers anys s'han observat en alguns casos "microviolències" sobre les quals cal actuar. En aquesta direcció es proposa la compartició dels documents i protocols de les diferents universitats per promoure entre els agents del pràcticum relacions adequades i positives, respectuoses per preservar entorns formatius i laborals respectuosos amb els diferents actors.

Objectiu de Treball MIF:

- Encetar una línia de treball sobre les bones relacions entre els actors del Pràcticum. Analitzar el treball realitzat per algunes universitats, el Codi Deontològic de la Professió Docent i elaborar propostes de treball amb els actors.

Avaluació

S'ha avançat en la implementació de criteris d'avaluació sobre el comportament adequat i respectuós als centres formadors i la necessitat de preservar-lo com un compromís en vers l'alumnat, el professorat, les famílies i altes treballadors. Es valora positivament la incorporació d'aquests criteris i s'observa la importància de conèixer els resultats que la seva implementació han causat.

Objectius de Treball MIF:

- Encetar una línia de treball sobre les bones relacions entre els actors del Pràcticum. Analitzar el treball realitzat per algunes universitats, el Codi Deontològic de la Professió Docent i elaborar propostes de treball amb els actors.
- Estudiar la regulació de l'acabament dels estudis quan es produeix un segon suspens de les Pràctiques de mestre. Conèixer les limitacions i el bon ús d'aquesta mesura.

Participació

Una preocupació compartida es centra en l'accés als centres al major nombre d'activitats docents, com via d'aprenentatge i assoliment de responsabilitats. Encara trobem que en alguns centres els estudiants troben moltes limitacions per participar en reunions de professorat, tutories amb famílies. Com a Centres Formadors en el seu projecte específic hauria de reflectir-se de forma explícita un apartat de participació que explícitament hauria de recollir com es concreta en: reunions, tutories, docència, disseny de materials, correccions, sortides, entre d'altres.

Estudiar l'ús per part dels estudiants previ signatura de contracte pedagògic (deures de confidencialitat, ...) de documentació professional: estudiar quina podria ser.

Objectius de Treball MIF:

- Impulsar estratègies - informatives, formatives, deontològiques, ... - per l'aplicació de les prescripcions sobre la necessària participació dels estudiants en pràctiques en la diversitat d'activitats docents dels Centres Formadors.
- Estudiar amb les limitacions legals de la llei de protecció de dades sobre la pròpia imatge, les possibilitats d'utilitzar el vídeo per l'anàlisi de les pròpies actuacions docents a l'aula.

Formació

Es valora que actualment hi ha una baixa participació de les universitats en la formació de les persones mentores dels centres formadors i de les persones tutores de les universitats. En aquest sentit alguns assistents proposen una formació més compartida. També valorar la necessitat de instaurar aquesta formació, amb les revisions que s'acordin i a mig termini, com un requisit pel desenvolupament d'aquests rols.

Objectius de Treball MIF:

- Planificar conjuntament Universitats i Direcció General la Formació de les persones mentores i tutores.
- Analitzar la formació per l'acompanyament realitzada els darrers cursos i estudiar-ne els resultats i la seva adequació i participar en la revisió dels mòduls formatius.
- Fer un estudi prospectiu sobre les necessitats formativa pels propers anys.

Treball Final de Grau i activitats al Pràcticum

Es valora la possibilitat de vincular els Treballs Finals de Grau amb el Pràcticum de 4t curs. I en aquesta relació de considerar el codisseny i codirecció amb els centres formadors, alineant els objectius acadèmics amb necessitats reals dels contextos educatius. Aquesta articulació reforça la corresponsabilitat dels agents implicats i potencia l'aprenentatge significatiu i transferible a la pràctica professional.

Objectius MIF:

- Elaborar propostes que afavoreixin la realització de TFGs vinculats a les necessitats dels centres formadors.
- Proposar estratègies de codisseny de les activitats de l'estudiant al Pràcticum, de forma que complint objectius formatius l'objecte de l'activitat pugui concretar-se entre l'estudiant, la persona mentora del Centre Formador i la persona tutora de la Universitat.

Organització del Pràcticum: recursos

En relació de la implementació del pràcticum es proposa un estudi ampli del dispositiu formatiu i dels aspectes organitzatius i recursos implicats per fer una proposta d'indicadors de qualitat del Pràcticum.

Objectius MIF:

- Elaborar una proposta de criteris/condicions de qualitat del Pràcticum.
- Avançar en la disposició dels Centres Formadors per tal que el professorat universitari pugui visitar l'estudiant en pràctiques a l'aula, observant-los en les seves intervencions.